

Göteborgs Stifts-Tidning

Tvåhundraåttioåtta årgången

Nr 7

Fredagen den 25 oktober

2024

Lutherstiftelsen

Ledare

Prenumerationsanmälan 2025

TJUGOANDRA SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET

Alvesta Helga Trefaldighets förs., Storgatan 36: Hm 10 J Brandt Erlandsson
Borås Johannes förs., Gustav Adolfsg. 7: Hm 10 G Andersson
Emmaboda S:t Andreas förs., Södra v. 22: Sånggtj 11 E Ångdahl
Göteborg Immanuelförs., Glöstorpsv 49: Fam.hm 11 N Olsson, J Lyche
Göteborg Lutherstiftelsen, Ekmansgatan 3: Gtj 11 C S Block
Kinna Den gode Herdens förs., Näsgatan 2 (Pingstkyrkan): Hm 14 H Vestergård
Kristianstad Gratia Dei: Hm 11 L Artman
Lund S:t Markus, Biskopsg. 10: Hm 11 J-E Appell
Ravlanda Lutherstiftelsens gudstjänstgemenskap, G:a skolan: Hm 15 J-E Appell
Uddevalla Mariakyrkan, Sommarhemsv. 4: Gtj 10 L Nilsson
Värmland S:t Petri gudstjänstgemenskap, Köpungsvägen 2, Fagerås (OBS ny lokal): Hm 11 S Petersson.
Växjö Kyrkl. förb., Torpabacken 3: Gtj 11 Per Gustafsson

ALLA HELGONS DAG

Alvesta Helga Trefaldighets förs., Storgatan 36: Hm 10 S Appell
Frida förs kyrka Gtj 16 J-E Appell
Göteborg Immanuelförs., Glöstorpsv 49: Hmg 11 N Olsson, J Birgersson
Göteborg Lutherstiftelsen, Ekmansgatan 3: Gtj 11 A Svensson
Helsingborg, S:t Matteus, Bruksg. 27: Hm 11 P Toräng
Kristianstad Gratia Dei: Gtj 11 J-E Appell
Lund S:t Markus: sammalyst med Helsingborg, S:t Matteus. Se ovan.
Uddevalla Mariakyrkan, Sommarhemsv. 4: Gtj 10 L Nilsson

SÖNDAGEN EFTER ALLA HELGONS DAG

Borås Johannes förs., Gustav Adolfsg. 7: Gtj 10 G Andersson
Emmaboda S:t Andreas förs., Södra v. 22: Hm 11 S Appell

Predikaturerna fortsätter på sidan 3.

Göteborgs Stifts-Tidnings redaktion har glädjen att få anmäla denna publikation till prenumeration nästa år, 2025. Om Herren låter denna plan gå i uppfyllelse blir det den tvåhundraåttioåtta årgången av denna tidning.

Något som kännetecknar sann kristendom och därmed också – det är redaktionens intention! - Göteborgs Stifts-Tidning, är kontinuitet i läran, men med skiftande tillämpning av denna beroende på föränderliga omständigheter. Kontinuiteten i den kristna läran har ju sin orsak i att Herren Gud och hans vilja är en och densamma nu och i all evighet. Han kallade för ca 3700 år sedan patriarken Abraham att ingå förbund med Honom. Abraham, som ju då hette Abram, trodde på Guds löften och detta räknades honom till rättfärdighet. Han tog i tro emot Guds nåd och Guds kallelse att få höra Gud till, och kunde så vandra med Honom i jordelivet och sedan in i evigheten. Herrens förbund med sitt folk, d.v.s. Abrahams efterkommande, Israels folk, förnyades efter befrielsen ur slaveriet i Egypten då Moses tog emot Guds lag på Sinai berg. Så följde århundraden då Guds folk leddes först av domare och sedan av kungar, då det varnades, förmanades och tröstades av profeter, då det som straff för sina synder tvingades i exil i Babylon för att sedan få återvända till sitt land där Guds son frälsaren Jesus Kristus med sin död och uppståndelse vid vår tideräknings början fullbordade hela människosläktets återlösning. I och med apostlarnas vittnesbörd om Jesu försoningsverk

i ljuset av Gamla testamentets ord, kunde Bibeln avslutas och blev den Heliga Skrift varigenom Gud nu leder sitt folk intill tidens slut.

Under hela denna tid har Guds barn haft gemenskap med en och samme Gud vars högsta vilja och verk är att kalla oss till tro på Honom och med sitt Ord regera få våra liv. Därigenom får vi likt Abraham syndernas förlåtelse i Jesu namn och blod, Guds sons rättfärdighet och frid och liv med Honom som är alltings Herre.

I denna den bibliska trons sanna kontinuitet vill Göteborgs Stifts-Tidning förbli. Så har det varit alltsedan det första numret utkom år 1789. Till Guds folks vandring genom tidevarven hör de olika samfundens praktiska göromål, som tjänsteställningar m.m., vilka är en tillämpning av livet med Gud i Gudsfolkets liv. Under många år utgjorde sådana uppgifter en stor del av tidningens innehåll och ännu finns en rest av detta kvar under rubriken "Officiellt". Sedan många decennier kan man annars säga att tidningens spalter tjänar fyra huvudsyften som alla är relaterade till trons kontinuitet vad avser lära och andlig uppbyggelse.

Genom de i huvudsak nyskrivna betraktelserna utläggs kyrkoårets bibeltexter varigenom läsare får hämta tröst, lärdom, förmaning och varning för sitt liv med Herren. Dessa är ämnade att ge läsarna personlig uppbyggelse. Till avsikten att hjälpa enskilda att få andlig uppbyggelse hör också predikaturerna. Då det dessvärre blivit så, att förkunnelsen i stiftets församlingar till stora delar är obiblisk, används en

del av tidningens utrymme istället till information om gudstjänstlivet i evangelisk-lutherska gemenskaper som verkar utanför Svenska kyrkan, ofta i Missionsprovinserna som ju vill stå fast i Svenska kyrkans bekännelse och andliga tradition.

Ytterligare ett ändamål med tidningen är att ge fördjupad undervisning i trosläran. Sedan ett antal år förverkligas den intentionen av texter under rubriken "Ord av rätta lärare" men också i andra artiklar. Ord av rätta lärare är ofta utdrag ur äldre artiklar och böcker. Inte minst publikationen *Julhälsningar till församlingarna från präster i Göteborgs stift* som är en guldgruva då man söker efter genomarbetad undervisning om en rad olika ämnen. Det är viktigt att dessa goda artiklar aktualiseras genom att åter gå i tryck.

Julhälsningar är också vår viktigaste källa för den tredje kategorin av ämnen som utgör GST:s innehåll, nämligen kyrkohistorien i Göte-

borgs stift. Under ämnesrubriken "Lite stiftshistoria" får sig läsaren till livs inblickar i hur troslivet gestaltats i svunna tider och vilka slutsatser man kan dra av det. Och årets sista nummer, julnumret, innehåller sedan ett antal år en krönika där viktiga händelser i stiftet och i organisationer som står tidningen nära omnämns och kommenteras. Allt detta är ju relaterat i trons tillämpning i kyrkans liv.

Återstår det fjärde huvudsyftet som är att reflektera över händelser och företeelser i tiden, både i kyrka och samhälle. Som vi ofta framhåller, undviker vi att göra partipolitiska ställningstaganden. Resonemanget i dessa artiklar är av mer allmän karaktär. Avsikten är att artiklarna skall beröra aktuella ämnen. Detta försvåras av att tidningen bara utkommer med nio nummer per år, men vi gör så gott vi kan.

I allt detta gäller alltså, att GST vill stå i kontinuitet med trons liv såsom detta må gestaltas enligt Guds ord i vår egen tid och i forna tider. När det gäller de viktiga trossanningarna och tillämpningen av dessa på livets olika områden, är det vår avsikt att Herrens trogna i Bibeln, från Abraham till apostlarna, liksom bibeltrogna kyrkofäder, den lutherska reformationens män och de lutherska kyrkväckelsernas folk, skall känna igen sin trosövertygelse i det vi skriver och vill verka för. Det är inte många tidskrifter som har ett sådant ändamål i dessa dagar. Vi som är engagerade i tidningens utgivning menar därför att det är gott om GST:s röst får ljuda ännu en tid.

Den tid som nu är, den är ond. Jämför man Bibelns ord om Guds avsikt med människosläktet och skapelsen med hur tillvaron gestaltas finner man att både kyrka och samhälle, överlag, vandrar allt längre bort från den goda vägen. En sann röst i tiden har att påtala detta och inte skönmåla eller inge falska förhoppningar. Inte minst gäller det att inte låta sig avtrubbas och vänja sig vid olika missförhållanden. Bara för att de flesta människor sedan många decennier tar en så vilse föreställning som utvecklingsläran för given, enligt vilken människan inte blivit till av Guds skaparord utan i en process där de överlever som genom mutationer har bäst genetiska förutsättningar, den antikristna föreställningen är lika förödande nu som förr. I den mån man kan se hopp-

fulla tecken i denna onda tid gäller det enskilda människor och mindre sammanhang som samlas kring Guds ord och tar emot detta i tro.

Att sprida det glada budskapet är svårt i en tid då få människor inser det viktiga i att ha en sund och sann gudsrelation. Det försvåras än mer av att så många samfund bekänner sig till en kristendom som har föga gemensamt med Skriftens lära. En grundläggande villfarelse som vi ofta påtalar i GST är inomvärldsligheten. Herren Jesus underströk gång på gång att han inte var någon politisk Messias som skulle skapa ett jordiskt lyckorike. Hans rike är inte av denna världen. Men mycken kristen förkunnelse är direkt antikristlig då man lär ut just detta, att kristendom handlar om att uppnå jordisk lycka. Det kan gälla kamp för ekonomisk rättvisa eller en psykologiserande kristendom med syfte att dämpa existentiell ångest. Ett annan förförisk strömning i kristenheten är ekumenik på Sanningens bekostnad. I en civilisation där kristna är fåtaliga kan det vara frestande att bortse från läroskillnader för att i stället hålla ihop och framstå som en enad större grupp. Då tas man på större allvar i världen. Detta var inte kyrkans linje i forna tider. Under förföljelsetiderna de första århundradena tog man Bibelns lära om vem Gud är på stort allvar med inomkyrkliga strider som följd. Som en konsekvens av vår strävan att vara trogna Guds ord är heller inte GST ekumenisk. Vi är övertygade om att den lutherska reformationen lyfte fram det oförvanskade bibliska budskapet om Guds väsen, gärningar, vilja och löften. Det är speciellt viktigt att hävda detta idag då så få gör det.

En annan sida av tillämpningen av trosläran gäller nådens ordning. Även om direkt undervisning om denna inte återfinns i alla nummer är saken med i de flesta betraktelser. Det speciella med den schartauska väckelsen har varit trons tillägnande i det egna livet. En trons kamp som pågår hela jordelivet. Också kristna må här påminnas om risken för avfall och undervisas om vägen tillbaka till Herren om man upplever att den första kärleken har svalnat i ens liv. Detta talas det inte mycket om i kristna kretsar idag. Därför behöver GST:s stämman få fortsätta att ljuda.

GST:s redaktion och Lutherstiftelsen

Post- och besöksadress:
Ekmansgatan 3, 411 32 Göteborg

E-postadresser:
gbgs.stifts.tidning@gmail.com
lutherstiftelsen.goteborg@gmail.com

Redaktion

Patrik Toräng, ansvarig utgivare
E-post: patrik.torang@gmail.com

REDAKTION och EXPEDITION
Ekmansgatan 3, 411 32 Göteborg

E-post: gbgs.stifts.tidning@gmail.com
Tel. **070 615 11 61** (Till Patrik Toräng)
www.goteborgsstiftstidning.se

Prenumeration

Helår: 350 kr (9 nr inkl. julnr)
Nyren- och gåvopren: 275 kr
Halvår: 200 kr (5 nr)

ANNONSPRISER

Första sidan 6 kr/mm, textsidan 5 kr/mm.
Döds- och tackannonser 5 kr/mm.
Förlovnings-, vigsel- och födelseannonser 100 kr/st.
Moms tillkommer. Annonser skall inlämnas senast onsdag två veckor före påföljande tidnings utgivning.

Pg 2 55 21-6
Bg 340-5826

ISSN 0345-4290 Eget tryck

Internets framväxande har inneburit svårigheter för all form av tidningsutgivning. Och sekularisering av både samhälle och kyrka har medfört att den läsekrets GST vänder sig till under lång tid har krympt och krymper för varje år som går. Detta år har tidningen ca 165 betalande prenumeranter. Med 350 kronor i prenumerationsavgift och en del annonsintäkter innebär det intäkter på runt 70.000 kronor. Lyckligtvis erhåller vi därutöver också många små och större gåvor som bättrar på resultatet oerhört, men inte så mycket att ekonomin är i balans. Lutherstiftelsen, som ju är tidningens ägare, får varje år skjuta till medel för att täcka en förlust som tenderar att bli alltmer betydande. *Så vi tar i denna prenumerationsanmälan tillfället i akt, både till att tacka för inkomna gåvor och vädja om fortsatta sådana!*

Så till en nyhet inför året som kommer. I och med årsskiftet avslutar undertecknad på egen begäran uppdraget som redaktör. (Jag kommer dock även fortsättningsvis att bidra med artiklar). Ny redaktör, ansvarig utgivare och huvudskribent blir Anders Alapää. Anders, som ju sedan länge är bekant för tidningens läsare. Anders är kyrkoherde för Korpilombola gudstjänstgemenskap, en koinonia i Missionsprovinsen som numera firar sina gudstjänster i Pajala. Hans uppdrag som församlingsherde är helt ideellt. Anders försörjer sig bl.a. som översättare och lärare. Lutherstiftelsens styrelse och undertecknad är mycket tack-samma för att Anders har accepterat att överta uppdraget. Skiftet på redaktörsstolen kan säkert innebära en och annan förändring – och förbättring! – men en sak torde vara säker. Den ovan omtalade kontinuitet som kännetecknar tidningens budskap påverkas inte av att Anders tar över. Tvärtom ser Anders fram emot att företräda klassisk bibeltrogen lutherdom så som den framträtt i Svenska kyrkans andliga tradition.

Så vill jag avsluta med att önska den nye redaktören Herrens välsignelse inför sitt uppdrag. Och också inbjuda er, våra kära läsare, att förnya era prenumerationer inför år 2025. Och kanske till och med skaffa tidningen några nya prenumeranter ...

Patrik Toräng

Forts från sidan 1.

Göteborg Immanuel förs., Glöstorpsv 49:
Hm 11 G Skilling
Göteborg Lutherstiftelsen, Ekmansgatan 3:
Hm 11 T Johansson. Nattvarvsförhör
Helsingborg S:t Matteus, Bruksg. 27: Gtj
15 J-E Appell.
Huskvarna Tegnérsg. 8: Gtj 15 T Johansson
Kinna Den gode Herdens förs., Näsgatan 2
(Pingskyrkan): Gtj 14 G Andersson
Kristianstad Gratia Dei: Hm 11 J-E Appell
Kungälv Kvarngatan 8: Hm 15 S Eriksen
Oskarström S:t Gabriels koin, Mariakyrkan
G:a Nissastigen 65: Hm 11 B Ådahl
Skara Missionsprovinsen, Betaniakyrkan,
Vasagatan 10: Hm 10 J Ådahl
Uddevalla Mariakyrkan, Sommarhemsv. 4:
Hm 10 S Eriksen
Växjö Kyrkl. förb., Torpabacken 3: Gtj 11
Per Gustafsson

TJUGOFJÄRDE SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET

Alvesta Helga Trefaldighets förs., Storgatan
36: Hm 10 J Brandt Erlandsson
Borås Johannes förs., Gustav Adolfsg. 7: Gtj
10 S Petersson
Emmaboda S:t Andreas förs., Södra v. 22:
Gtj 11 A Petersson
Fridafors kyrka Hm 11 J-E Appell
Göteborg Immanuel förs., Glöstorpsv 49:
Hm 11 N Olsson, B Ådahl, kyrkoherdein-
stallation
Göteborg Lutherstiftelsen, Ekmansgatan 3:
Hm HHN 11 T Laato
Kinna Den gode Herdens förs., Näsgatan 2
(Pingskyrkan): Hm 14 Rune Imberg
Kristianstad Gratia Dei: Hm 11 L Artman
Lund S:t Markus, Biskopsg. 10: Hm P
Toräng
Ravlanda Lutherstiftelsens gudstjänstge-
menskap, G:a skolan: Gtj. 15 P Toräng
Uddevalla Mariakyrkan, Sommarhemsv. 4:
Gtj 10 L Nilsson
Växjö Kyrkl. förb., Torpabacken 3: Gtj 11 P
Gustafsson

SÖNDAGEN FÖRE DOMSSÖNDAGEN

Alvesta Helga Trefaldighets förs., Storgatan
36: Hm 15 (OBS!) J Brandt Erlandsson
Borås Johannes förs., Gustav Adolfsg. 7: Gtj
10 H Vestergård
Emmaboda S:t Andreas förs., Södra v. 22:
Hm 11 J Brandt Erlandsson
Göteborg Immanuel förs., Glöstorpsv 49:
Hm 11 N Olsson
Göteborg Lutherstiftelsen, Ekmansgatan 3:
Gtj 11 T Laato
Helsingborg, S:t Matteus, Bruksg. 27: Hm
15 M Lindström
Huskvarna Tegnérsg. 8: Hm 15 A Eliasson
Kinna Den gode Herdens förs., Näsgatan 2
(Pingskyrkan): Gtj 14 H Vestergård
Kristianstad Gratia Dei: Hm 11 L Artman
Kungälv Kvarng. 8: Gtj 15 D Appell
Lund S:t Markus, Biskopsg. 10: Gtj 11
A Karlgren. Efter gtj: samtal om försam-
lingsplantering i Israel.
Oskarström S:t Gabriels koin, Mariakyrkan
G:a Nissastigen 65: Hm 11 B Ådahl
Skara Missionsprovinsen, Betaniakyrkan,
Vasagatan 10: Hm 10 J Ådahl
Uddevalla Mariakyrkan, Sommarhemsv. 4:
Hm 10 D Appell
Växjö Kyrkl. förb., Torpabacken 3: Hm 11
J-E Appell

Officiellt

Tillsatta tjänster

Km i Falkenberg, Torup, fr 15/8:
km Kjell Nilsson, Aspeland.
Km i Falkenberg, Ullared, fr 27/8:
km, förs herde Håkan Berndtsson,
Källered.
Km i Kungälv-Ytterby 2/9 2024 –
31/12 2025: km Christopher Asker,
Carl Johan.
Diakon i Askim fr 29/9: diakon
Victor Tedeman, Kungsbacka-
Hanhals.
Km i Halmstad, Martin Luther, fr
1/10: padj Anna Holmer, Ringsjö.
Km i Partille, Sävedalen, fr 1/10:
km Margareta Josefsson, Landvetter-
Härryda.
Km i Öckerö fr 14/10: km Birgitta
Westling, Lundby.
Kh i Torestorp fr 1/12: VDM Mar-
kus Wallgren, Kinna.

Avlidna

Avliden 19/5: fd vik km i Tanum Bo
Tretom, Grebbestad, f 1932.
Avliden 25/8: fd direktor vid Dia-
konistiftelsen Samariterhemmet i
Uppsala diakon Rolf Nordblom,
Uppsala, f 1945.
Avliden 28/9: fd kh i Kortedala
Carl-Gustav Sjögren, Partille, f
1939. Prästvigd 1962 missiv till
Örgryte 1962, kadj i Kortedala
1965, tf km där 1968, km där 1969
och kh där 1982-2006.

Tack för alla gåvor!

Göteborgs Stifts-Tidning

Plusgiro 2 55 21-6

Prästkassan

Plusgiro 34 65 56-4

Lutherstiftelsen

Plusgiro 49 12 14-3

Bankgiro 340-5826

Swish 123-000 16 85

Inför söndagen

TJUGOANDRA SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET

1 Mos 45:4-8

Det var för att rädda liv, som Gud skickade mig hit före er.

Vi läser de orden i texten från Gamla Testamentet denna söndag. Det var Josefs ord till sina bröder, då han gav sig till känna för dem, när de andra gången kommit till Egypten för att köpa säd och bli räddade från hungersnöden. Allt det onda som bröderna gjort mot sin bror, hade Gud vänt till något gott. Det är Guds sätt att handla. Det ser vi när han älskade den avfallna världen, så att han sände sin Son för att frälsa den.

Gud vill inte det, som är ont. Det onda, som bröderna gjort mot Josef var ont inför Gud och grymt mot deras bror. De hånade honom för hans drömmar, kastade honom i en brunn och sålde honom som slav till Egypten. Samtidigt ser vi, att detta är en förebild till Jesus, när han skulle frälsa oss. Josef blev illa behandlad av bröderna och oskyldigt kastad i fängelse, men blev sedan upphöjd till Faraos närmaste man. På samma sätt blev Jesus såld av förrädaren Judas, oskyldigt anklagad och dömd till döden, slagen och sargad. Men han blev upphöjd som konung och segrare vid uppståndelsen och fick platsen på Faderns högra sida vid himmelfärden. Det onda som gjordes mot Jesus, har Gud vänt till vår frälsning och salighet. Det var inte bara sina egna onda tankar mot Jesus, som hans fiender verkställde. Det var Guds rådslut om vår frälsning, som verkställdes. Jesus gick i vårt ställe och led det straff, som vi var värda. För att vi skulle bli räddade till livet hos Gud, sändes Jesus till oss för att bli människa och vår bröder och Frälsare.

Josef förstod, att hans bröder var rädda för att han skulle förebrå dem och hysa agg till dem och hämnas

för det onda, som de gjort mot honom. De hade också ljugit inför sin far om broderns död. De var värda straff för detta. Men Josef sa till dem, att de inte skulle vara rädda. Han lät nåd gå före rätt. Han såg Guds mening i det som hänt honom. Vi står i samma situation som Josefs bröder inför Gud. Vi står med en skuld inför honom, som vi inte kan betala. Vi är värda Guds dom, eftersom synden inte kan förenas med honom, som är den helige och rättfärdige. Men Gud lade följderna av människornas avfall och olydnad på Jesus ensam, som vi läser hos profeten: "All vår skuld lade Herren på honom." (Jes. 53:6). Den som tror på Jesus ska inte vara rädd för Guds vrede och straff, för han lade detta på Jesus, som tog det på sig i vårt ställe. Ett sådant lidande och en så hårt sargad kropp, som Jesus hade efter alla slag och piskrapp, förkunnar för oss att det inte finns någon synd, stor eller liten, som han inte känt av och lidit för. Och därför finns fullständig syndaförlåtelse att få hos honom.

Josefs far och bröder och deras familjer hade nytta av att de hade en bröder, som gått före dem till Egypten och samlat in säd, så att det räckte för att bli räddade från hungersnöden. Vi har vår bröder och Frälsare Jesus, som gått före oss till himmelen och upprättat sin församling på jorden, där han räcker brödet från himmelen åt oss i sitt Ord och sakramenten. Han mättar inte bara med det dagliga brödet, även om han också vill försörja människor med vad de behöver för livet här på jorden. Det visade han genom att rädda många liv genom Josef, som sa till sina bröder: "Gud skickade mig hit före er, för att trygga er fortlevnad på jorden och bevara er vid liv och rädda många." Men han vill även vara den, som mättar människors andliga hunger och längtan. När Jesus bespisat de många i ödemarken, sade han: "Jag är livets bröd. Den som kommer till mig skall aldrig hungra, och den som tror på mig skall aldrig någonsin törsta." (Joh. 6:35). De som blir omvända till tro på honom, blir räknade som barn hos Gud. De blir Jesu medbröder och hans medarvingar av himmelen.

Josef hade förödmjukat sina bröder genom att påminna dem om deras

synd. Då han under deras första resa till Egypten talat strängt till dem, sade de till varandra, att de drabbats av detta för att de gjort illa mot sin bröder. Josef hade sedan gjort dem förkrossade, när han lagt sin silverbägare i den yngstes säck och sagt att denne skulle bli hans träl. Han satte dem på prov, men det ledde till att en av bröderna ville bli träl i Benjamins ställe. En sådan syndabekännelse och ånger är ett verk av Den helige Ande. Att inte känna av någon oro eller bekymmer för sin synd är inget gott tecken. Då befinner man sig i en falsk frid och vill inte väckas ur sin andliga sömn. Man vill höra sådant, som inte påminner om synden. Man vill höra, att allt står rätt till, fastän det inte gör det. Men den människa, som erkänner att hon är sådan, som Guds Ord beskriver henne, vill bli av med sin synd. Gud vänder ånger och sorg över synden till det goda, att hon kommer till Jesus med den och får möta hans nåd och barmhärtighet. När hon gör som Josefs bröder, så att hon inte försvarar sin synd utan ser sig värd att bli förskjutet, ska hon komma sådan till Jesus. Han visar inte bort de ångerfulla. Han frikänner och benådar.

Jesus kallar dem saliga, som är fattiga, sörjande, hungrande och törsttande. Hans rike är ett nådens rike som är till för dem. Hans rättfärdighet räcker till, för att de ska stå i ett rätt förhållande till Gud. De ska inte hindra sig själva från att komma till Jesus, genom att tänka, att de inte omvänt sig tillräckligt. En människa ska inte vänta tills hon får större tro eller gjort sig mer värd att komma. För då blir hon aldrig färdig med att komma. Den som uppriktigt söker förlåtelse, ska inte tro på sin egen tro eller leta efter den. Utan det är på Jesus en människa ska tro. Han har allt hon behöver, för att hon ska stå förlåten och rättfärdig inför Gud och bli salig. Varje dag ska hon leva av livets bröd, som Jesus ger för att bevara henne i tron till evigt liv.

Ingemar Svenungsson

Man – kvinna – familj Ansvar eller egoism?

Einar Lundberg

Häftad, 63 sidor. 20 kr.

*Porto och emballage tillkommer.
Kontaktuppgifter på sidan 2.*

SÖNDAGEN EFTER ALLA HELGONS DAG

Luk 12:4-7

Räds ej bekänna Kristi namn!
Sv. ps. 88:1.

Eftersom dagens evangelium ingår i ett sammanhang som handlar om att bekänna Kristus inför människorna, låter vi psalmorden stå som ämne för denna betraktelse.

RÄDS EJ BEKÄNNA KRISTI NAMN!

1. Den som fruktar människor mer än Gud kan inte rätt bekänna Kristi namn.

Det är människofruktan när man så räds för att få människor emot sig, att man hellre följer deras vilja än Guds. Men att så sätta människor före, ja, över Gud, vad är väl det om inte synd mot det första budet: *Du ska inte ha några andra gudar vid sidan av mig.*

Frestelser till människofruktan slipper ingen ifrån. Det är inte bara oovända människor som frestas att frukta människor mer än Gud. Det måste också du som vill vara en Jesu lärjunge räkna med. Att vara lärjunge är ju att lära av Jesus i Hans ord, men också att följa de lärdomar Ordet ger. Men att då leva i en tid som denna, då Guds ord inte längre får vara ljuset som lyser och vägleder, det innebär för dig som vill vara en Jesu lärjunge många frestelser till människofruktan.

Tider som präglas av avfall från Guds ord, är alltid prövotider för dem som vill tillhöra Herren och hålla sig till Hans ord. Då provas på ett särskilt sätt troheten mot, kärleken till och lydnaden för Honom. I sådana tider kan det kosta både kamp, försakelse och lidande att bekänna Kristi namn. Men just i detta ligger för Herrens vänner många frestelser till att frukta människor mer än Gud. De vill verkligen frukta och älska Gud över allting och sätta all tro och lit till Honom. Men när de får märka att den värld som vänt Gud ryggen ställer sig avog mot dem just för deras gudsfuktans skull, kan sådana tankar komma: Jag ska nog pruta av litet på lydnaden för Guds ord och anpassa mig åtminstone något efter vad människor i allmänhet anser. Men vad är väl sådana tankar, om inte just frestelser till människofruk-

tan.

Men hur allvarligt att här ge efter! Det är ju att förneka det namn du skulle bekänna. Det behöver inte betyda att du avfallit från Herren med ditt hjärta, om du gjort en eller annan eftergift. Men följer eftergift på eftergift är risken stor, att du så småningom ställer dig lik världen också i ditt hjärta, och då har du kommit bort från Herren.

Hur viktigt därför att du som vill vara en Jesu lärjunge strider mot frestelserna till förnekelse och avfall och frimodigt bekänner Kristi namn. Men det kan du inte i egen kraft. Den förslår varken mycket eller länge. Ja, sant är att *vår egen kraft ej hjälpa kan, vi vore snart förströdda.* Men lika sant är att *med oss står den rätte man, vi stå av honom stödda.*

2. Herren hjälper den som håller sig till honom att rätt bekänna Kristi namn.

Herren har i sin död och uppståndelse vunnit en evigt avgörande seger över djävulen, världen och vårt eget kött. Och Han lever och regerar i evighet. Just därför både kan och vill Han hjälpa de sina till att rätt bekänna Kristi namn.

Men då gäller det att du som vill vara en Jesu lärjunge håller dig till Honom: dagligen flyr till Honom i syndabekännelse och bön om förlåtelse, troget och träget lyssnar till Honom i Ordet, talar med Honom i bönen, möter Honom i nattvarden. Då får du genom Honom daglig syndaförlåtelse, men också daglig hjälp till att kunna leva i en sådan gudsfruktan, att människofruktan avtar alltmer och en rätt Kristusbekännelse tilltar alltmer.

Om en sann gudsfruktan talar Jesus i texten: *"Till er, mina vänner, säger jag: Var inte rädda för dem som dödar kroppen och sedan inte kan göra mer. Jag ska visa er vem ni ska frukta: Frukta honom som har makt att döda och sedan kasta i Gehenna. Ja, jag säger er: Honom ska ni frukta."* Den gudsfientliga världen kan smäda och plåga och till och med döda Jesu lärjungar. Men där är det stopp. Därför är den inte värd någon fruktan. Men Honom som inte bara kan förkasta från sitt ansikte, utan också bevara de sina så att ingen eller inget kan ta ifrån dem det goda de har i sin Frälsare, *"Honom ska ni frukta"*, säger Jesus till sina lärjungar. Inte som

TEXTLÄSNINGAR

1983 års Evangeliebok

TJUGOANDRA SÖNDAGEN
EFTER TREFALDIGHET

Rubrik: Frälsningen

GT-text: Amos 8:11-12

Epistel: 1 Petr 4:12-19

Evangelium: Luk 13:22-30

Psaltarpsalm: 103:8-13 alt. 71:1-7

2003 års Evangeliebok

TJUGOANDRA SÖNDAGEN
EFTER TREFALDIGHET

Rubrik: Frälsningen

GT-text: 1 Mos 45:4-8

Epistel: 1 Petr 4:12-19

Evangelium: Matt 23:37-24:2

Psaltarpsalm: 62:10-13

1983 års Evangeliebok

SÖND EFTER ALLA HELGONS DAG

Rubrik: Vårt eviga hopp

GT-text: Hes 37:12-14

Epistel: 1 Joh 3:1-3

Evangelium: Luk 12:4-7

Psaltarpsalm: 116:1-9 alt. 126:1-6

2003 års Evangeliebok

SÖND EFTER ALLA HELGONS DAG

Rubrik: Vårt evighetshopp

GT-text: Hes 37:12-14

Epistel: Upp 22:1-5

Evangelium: Luk 12:4-7

Psaltarpsalm: 116:1-9

1983 års Evangeliebok

TJUGOFJÄRDE SÖNDAGEN
EFTER TREFALDIGHET

Rubrik: Den yttersta tiden

GT-text: Joel 2:11-14

Epistel: 1 Tess 5:1-8

Evangelium: Matt 24:1-14

Psaltarpsalm: 97:1-12 alt. 31:2-9, 20-25

2003 års Evangeliebok

TJUGOFJÄRDE SÖNDAGEN
EFTER TREFALDIGHET

Rubrik: Den yttersta tiden

GT-text: Amos 4:12-13

Epistel: 1 Joh 2:28-3:3

Evangelium: Matt 24:3-14

Psaltarpsalm: 39:5-8

1983 års Evangeliebok

SÖNDAGEN FÖRE DOMSSÖNDAG

Rubrik: Vaksamhet och väntan

GT-text: Sef 3:8-17

Epistel: Hebr 3:12-16

Evangelium: Matt 25:1-13

Psaltarpsalm: 73:1-5, 16-28 alt. 130:1-8

2003 års Evangeliebok

SÖNDAGEN FÖRE DOMSSÖNDAG

Rubrik: Vaksamhet och väntan

GT-text: Sef 3:8-13

Epistel: Upp 3:10-13

Evangelium: Matt 25:1-13

Psaltarpsalm: 139:1-18

slaven fruktar sin stränge herre, d.v.s. av rädsla för att bli straffad om han inte sköter sig. Nej, Jesus menar den gudsfruktan som springer fram ur hjärtats tacksamhet till Gud för den stora kärlek Han först har bevisat dem. Där heter det: När min Gud och Frälsare gjort och gör mig så mycket gott till kropp och själ, är det inget jag vill rädas så för som att göra Honom emot. Av tacksamhet för all Hans nåd och trofasthet mot mig vill jag vara Honom trogen vad som än händer.

När du håller dig till Herren, får du alltså hjälp att så frukta Gud, att du blir allt frimodigare när det gäller att rätt bekänna Kristi namn. Du tänker: Har Han dött på korset till försoning för alla mina synder, inte är det då för mycket begärt av Honom, att jag med Hans hjälp bär det obetydliga kors det innebär att lida något för Hans skull.

För att riktigt stärka de sina till allt större frimodighet i deras Kristusbekännelse, har Han gett dem många dyrbara löften, t.ex. detta: *"Säljs inte fem sparvar för två kopparmynt? Och inte en enda av dem är glömd inför Gud. Ja, till och med alla hårstrån på ert huvud är räknade. Var inte rädda! Ni är mer värda än många sparvar."* Detta och andra Ordets löften säger dig som vill vara en Jesu lärjunge: Du är inte ensam. Herren är med mig och har en ofattbar omsorg om dig och ger dig den trygghet du behöver mot allt ont och farligt. Och ett är säkert: Ju mer Herren får hjälpa dig att ha ditt fäste i Ordets löften, desto frimodigare ska du kunna rätt bekänna Kristi namn.

3. Att i ord och handling visa att man tillhör Herren är att rätt bekänna Kristi namn.

Genom tron på Jesus förenas du med Honom. Han får då tillfälle att sätta sin prägel på dig. "Förbli i mig", säger Jesus till sina lärjungar, "så förblir jag i er ... Om någon förblir i mig bär han rik frukt", också den frukten att du i ord och handling visar att du tillhör Honom. Du bekänner Kristi namn genom att i allt ha Hans ord till rättesnöre.

Det handlar inte om att framhäva sig själv eller göra sig märkvärdig. Sådant är ju inget mindre än egenrättfärdighet, och för det ska du be Gud bevara dig, eftersom den stänger hjärtat för Kristi rättfärdighet, den som ensam gör dig "ren

TJUGOFJÄRDE SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET

Matt 24:1-14

DEN YTTERSTA TIDEN

Domen över judarna – en förebild till den yttersta domen

Jesus har just hållit sitt strafftal till de skriftlärdade och fariséerna. Till slut hade han varslat om den förestående domen som skulle komma över judarna och Jerusalem och att templet skulle ödeläggas, därför att de hade förkastat det budskap han hade kommit med (Matt 23:35-38). Han lämnade så templet och gick opp mot Oljeberget för att vara där natten över i bön, så som han brukade när han var i Jerusalem (Luk 21:37).

Medan de lämnade staden och gick mot Oljeberget, började lärjungarna se på tempelbyggnaderna och visade Jesus på dem. Då säger Jesus till dem: "Ni ser allt detta.

och rättfärdig, himmelen värdig". Nej, när du bekänner Kristi namn genom att i ord och handling visa att du tillhör Honom, är det inte din egen ära du söker. Det är i stället Kristus du vill ära, då du på den plats i livet där du blivit ställd, ödmjukt men tydligt bekänner Honom inför människorna. Kristus får också den ära som tillkommer Honom, då Hans ord så får präglade allt hos dig att ingen behöver vara oviss om att du tillhör Honom.

Men världen är fientlig. Du måste som en Jesu lärjunge räkna med att få möta motstånd, förakt och lidande, när det liv som tänts i dopet och genom tron blir synligt genom en rätt Kristusbekännelse. Men minns då att detta är förutsagt av Jesus och alltså inget att förundra sig över. Och frågar du dig oroligt hur du ska klara av att rätt bekänna Kristi namn i en fientlig värld, då får du minnas att du inte är lämnad ensam att klara dig själv. Nej, när du troget och träget håller dig till Herren i Ordet och nattvarden med bön, ansvarar Han för att du får all den hjälp du behöver för att kunna rätt bekänna Kristi namn, också när detta kan kännas som att bära ett kors, som ändå är inget mot det som Jesus har burit för dig och alla. Amen.

Jan-Erik Appell

Amen säger jag er: Här skall inte lämnas sten på sten. Allt skall brytas ner."

Dessa ord och talet som Jesus nyss hade hållit, måste ha gjort ett mäktigt intryck på lärjungarna, och de frågar honom: "Säg oss: När skall detta ske, och vad blir tecknet på din återkomst och den här tidsålderns slut?"

Det är tydligt att lärjungarna ser ett sammanhang mellan domen över judarna och Jesu återkomst till den yttersta domen. Jesus bekräftar detta och kopplar själv samman dessa händelser, när han i fortsättningen svarar lärjungarna och undervisar om de yttersta tingen. Domen över judarna tjänar som förbild till domen när Jesus kommer igen.

Av detta skall vi lära, att på samma sätt som de judar som förkastade Jesu budskap inte kunde undfly domen, så skall också alla människor i alla tider som förkastar det budskap Jesus kom med, bli föremål för en förfärlig dom på den yttersta dagen.

Därför är de händelser och tecken Jesus i fortsättningen talar om, inte menade som en kronologisk eller tidsmässig beskrivning av dessa två händelser. På en och samma gång talar han till lärjungarna både om det som skall ske i deras tid och om det som skall på jorden fram till Jesu återkomst.

Att det förhåller sig så bekräftas av den bild Jesus använder när han talar om födslovåndorna. Liksom födslovåndor som kommer tätare och tätare och kraftigare och kraftigare över en födande kvinna, så skall också de händelser som skall övergå jorden intensifieras fram mot Jesu återkomst. Som det var krig och rykten om krig i lärjungarnas egen tid, så skall kriget öka i omfattning och intensitet intill Jesu återkomst.

Andliga tecken

Tecknen har getts oss för att vi skall hållas vakna, så vi alltid väntar på Jesus och är redo när han kommer igen. De skall ständigt påminna oss om några viktiga frågor: Är jag redo att möta Jesus? Lever jag rätt med Gud? Samtidigt har tecknen getts oss för att vi skall ge akt på dem, och framför allt lyfta våra huvuden i förväntan och glädje över att vår förlossning närmar sig (Luk 21:28).

Därför säger Jesus innan han något om tecknen: "Se till att ingen

bedrar er.” Och i vers 13 säger han: ”Men den som håller ut intill slutet skall bli frälst.” Det som framför allt ligger Jesus på hjärtat, är att den enskilde må bli bevarad i hans nåd och i syndernas förlåtelse, i en barnslig tillit och tro på hans ord, och i en sann efterföljelse. Därför använder han mer tid i sitt sluttidstal om att vaka och vara redo, än han använder på själva tecknen (Matt 24:36-25:46). Detta skall vi lägga märke till och ge akt på.

Tecknen Jesus nämner hamnar i tre grupper. Först tecken av andlig art, och sedan tecken i samhällslivet och i naturen.

Först varnar Jesus för att det skall komma många falska messiasgestalter. Dessa kommer att leda många vilse. Detta ord kan nog användas både om personer som menar om sig själva att de är Messias, och om falsk förkunnelse om Messias och vem han är.

Den som vill bli bevarad må vara på sin vakt, så att han alltid hör och läser det budskap som kommer till oss genom Bibeln. Han må inte låta sig förföras till att tro på alla de riktningar som kommer och går. Den som vill stå emot alla falska röster må öva sig i att ta emot Guds ord just så som det kommer till oss, och be om Andens uppenbarelse och ljus. Framför allt må han på nytt och på nytt i tro höra och tillägna sig evangeliets budskap om vem Jesus är och vad han har gjort till vår frälsning. Lita inte på något annat än det Jesus själv har sagt i sitt ord om sig själv!

Tecken i samhällslivet och i naturen

Vidare säger Jesus att vi kommer att höra stridslarm och rykten om krig, och att folk skall resa sig mot folk och rike mot rike, och att det skall bli hungersnöd och jordbävningar både här och där.

Människor har i alla tider tänkt med fasa på det lidande och den ondska som krig, våld och förtryck medför. Oftare än någon gång i historien rapporteras det om krig, konflikter och oro. Inte minst står de olika konflikterna i Mellanöstern som en tickande bomb.

Då skall vi vara klara över att detta är tecken på att Jesus snart kommer igen. Han som styr historiens gång har sagt att så kommer det att bli, och att det bara skall tillta ju närmare vi kommer hans återkomst.

Det kommer inte att bli fred till slut på denna jord. Profeten Daniel har förutsagt att krig och ödeläggelse är fast beslutna intill änden (Dan 9:26).

In i denna situation har Jesus ett varnande ord till sina barn: ”Se till att ni inte blir förskräckta.” En kristen må inte låta ångest och fruktan få över sig på ett sådant sätt att det leder uppmärksamheten bort från Jesus. Det finns något som är värre än krig och terror, och det är att komma bort från Jesus och gå förlorad (jfr Luk 21:34). Den bästa vägen att gå om du tyngs av bekymmer och oro för framtiden, är att lägga det i hans händer som har all makt i himmel och på jord (Hebr 12:1ff).

Falska profeter

Mitt i krigens hetta kommer de kristna att utlämnas till att miss-handlas och dödas. De skall bli hatade av alla folk för Jesu namns skull. Det verkligt allvarliga i denna situation är det Jesus säger kommer att bli en följd av detta, nämligen att många kommer att avfalla under pressen från angiveri och hat. Till-sammans med allt detta skall det också träda fram många falska profeter som kommer i Herrens namn, och som utger sig för att komma med sanning från Gud (jfr Matt 7:22f).

Jag må här tänka på ett ord som Jeremia fick av Herren, och som han skulle ge folket i en av de mörkaste perioder i Israels historia. Han fick detta ord mitt i kampen mot en ström av falska profeter och förförande röster: ”Så skall ni fråga varandra och säga er emellan: Vad har Herren svarat? Eller vad har Herren sagt?” (Jer 23:35).

De som kommer med förförelserna har en väldig dom att vänta (Matt 18:7). Likväl har den som låter sig förföras ingen ursäkt. I Herrens ord har vi ett mäktigt värn mot all förförelse och all falsk lära, om vi bara vill höra och ge akt på det. Vi har sanningen ibland oss i Guds eget ord.

Vi förstår av Jesu ord att det kommer att bli mycket svåra tider för Guds folk i tiden före Hans återkomst. Men här har vi en tröst och en glädje som övergår allt förstånd. Jesus sade till lärjungarna i sitt avskedstal: ”Frid lämnar jag efter mig åt er. Min frid ger jag er” (Joh 14:27).

SÖNDAGEN FÖRE DOMSSÖNDAGEN

Matt 25:1-13

Stå fasta i tron! Den uppmaningen ger aposteln Paulus korintierna. Aposteln är mycket angelägen om att de skall bli kvar i tron. Vi finner orden i 1 Kor 16:13. Det är nödvändigt för dem att vara noga och vaka. Trons människor behöver vara på sin vakt. Genom Guds goda hjälp blir det möjligt att vara fast i tron. Var och en skall vaka, bedja och strida. Ständigt på nytt behöver den kristna församlingen ta emot kraft från Herren. Den store själafienden vill förstöra det för både enskilda kristna och församlingen. Det är gott när människor kommit till en levande tro på Herren. Så får de stå fasta i tron. Men många människor har kommit bort från Herren och lever i synden.

I dagens evangelium talar Jesus i en liknelse om himmelriket. Han ger oss två exempel på hur människor förhåller sig till Honom. Av de tio jungfrurna som skulle möta brud-

När det brusar och stormar omkring en kristen i den här världen, och det tycks bli outhärdligt, kan han ändå vara trygg. Han har nämligen något som världen inte har och inte ser. Han har frid med Gud, den som styr och leder historiens gång och som en dag skall döma levande och döda. Denna frid äger jag genom tron på Jesus. Den vann han åt mig då han dog för min och all världens synd. Genom hans blod har jag syndernas förlåtelse och visshet om evigt liv. Och när han kommer skall jag få se honom, och vi skall aldrig mer skiljas åt.

Till slut nämner Jesus ännu något som skall ske innan slutet kommer: ”Evangelium om riket skall predikas i hela världen till ett vittnesbörd för alla folk.” Missionen skall ha sin gång över jorden intill slutet. Ända tills Jesus kommer i skyn skall det finnas människor som i tro tar emot evangeliet. Detta skulle ge oss frimodighet att så ut vår säd tidigt och sent och inte bli trötta. Ty den som sår med tårar skall skörda med jubel och fröjderop (Ps 126:6).

*Konrad Fjell
GST 2013*

gummen var fem oförståndiga och fem kloka. Herren vill att människor är vaksamma och håller sig till Honom. Hur är det för oss i nytestamentlig tid? Många har fått en god start i livet genom det heliga dopet. Sedan är det nödvändigt att leva i sitt dop. Det är dock väldigt vanligt att många föräldrar och faddrar försummar att ge god kristen undervisning och fostran. Många barn får inte det som de behöver. Likgiltigheten är också stor i vår värld och i vår närhet. Herren söker och kallar. De oförståndiga jungfrurna hade inte vad de så väl behövde. De saknade rätt utrustning. Vaksamhet och beredskap fanns inte hos dem. De var försumliga. Alla tio jungfrurna gick ut för att möta brudgummen, men de fem oförståndiga tog bara med sig sina lampor men inte någon extra olja. I väntan på brudgummen somnade alla tio, men vid midnatt hördes ett rop "Brudgummen är här"! Det var tid för att möta honom. Lamporna gjordes i ordning. De oförståndiga ville låna olja av de kloka, men den skulle inte räcka till alla så de oförståndiga gick i väg för att köpa mer olja. Men då kom brudgummen.

Vi vet att Herren kommer här i tiden för att inbjuda människor till tro på och gemenskap med sig. Därför gäller det att vara redo och med glädje taga emot Honom. Men Herren skall också komma i döden och domen. Är vi då redo att möta Honom? Hur har det varit med vaksamheten? Tyvärr liknar de flesta människor de fem oförståndiga jungfrurna. De har inte varit vakna för det Gud sagt. Guds Ord och gudstjänsten har de inte brytt sig om. Men även om de tidvis eller ofta hört Guds Ord har det inte blivit någon omvändelse. Det har inte blivit något allvar eller någon kamp mot Satan. De tio jungfrurna kunde inte veta när brudgummen skulle komma. Skulle han komma snart eller skulle han dröja? Många tillfällen finns här i tiden när Herren kommer till människor. Det gäller då att möta Honom och komma till Honom. Men vi vet inte när Herren kommer i döden och domen. Uppbrottet härifrån kan ske efter kortvarig eller längre sjukdom. Men det kan komma helt hastigt och utan några yttre förvarningar. Därför behöver vi vara beredda.

Det grundläggande för vår salighet beror på Herren. Kristi på korset utgjutna blod till försoning för våra synder är det stora beviset på att Gud vill ha oss frälsta och saliga. De som inte vill leva i tro på Kristus är inte beredda för Herrens ankomst i tid och evighet. De föraktar Guds Ord. De lever i synden. På Guds kallelse svarar de gång på gång "Inte nu". Kanske sedan? Men det är så mycket som kommer emellan i ungdomen, vuxen ålder och sedan hela livet. De förstår inte att det bästa och säkraste är att svara ja på Guds kallelse "nu och idag". Det är inte säkert att de får leva kvar tills senare eller till ålderdomen. Kropps- och själskrafter kan avtaga. Många tar för en självklarhet att få leva och ha god hälsa. Detta är en farlig inställning. De människor som är oförståndiga i salighetssaken begriper inte att de behöver vara utrustade på särskilt sätt. Likgiltighet och förakt för Guds Ord står i vägen för dem. De oförståndiga jungfrurna fick inte komma in bröllopsalen. Brudgummen och de som var redo gick in till bröllopet och därefter kunde ingen mera komma in ty dörren stängdes igen.

Människor som i tiden velat leva i sina synder och alltså inte varit vaksamma och inte velat tillhöra Herren kan inte få komma in i himmelen. De får beskedet av Herren "Jag känner er inte". Herren kommer alltså med sina varningar för att göra människor medvetna om att de måste ta emot Honom och att det annars för deras del blir en evig olycka.

Men så väl när trons människor vill vara vaksamma. De fem jungfrur som var kloka skall vi likna när det gäller beredskap och väntan på Herren. De kloka jungfrurna hade med sig både sina lampor och olja i kärnen. Visst somnade även dessa fem enligt Jesu liknelse. Men för dem behövde det aldrig bli någon oljekris. Deras lampor kunde lysa. De var redo och fick med brudgummen gå in till bröllopfesten. De hade tänkt att brudgummen kunde dröja. Därför hade tagit med sig extra olja. Trons människor är kloka i salighetssaken. De har tagit emot Guds Ande och Hans arbete. De har låtit sig ledas till förstånd när det är fråga om det allra viktigaste i tid och evighet. Några har aldrig kom-

mit bort från dopets Gud. De har stått fasta i tron och har mottagit allt mer upplysning och undervisning till uppbyggelse. Andra har fått vända om till dopets Gud och sedan velat stå fasta i tron. Deras vaksamhet betyder att de vill leva kvar i tron. Det blir en vaksamhet mot allt det som är ont och vill draga dem bort från Gud. Det blir kamp och strid mot synd och Satan.

Det blir ofta och mycket inför Guds ansikte ånger av synden, bekännelse av den, bön om förlåtelse och mottagande av förlåtelsen för Jesu Kristi skull. Det blir också vaksamhet inför tidens slut, inför dödens och domens dag. Genom att hålla sig nära Frälsaren blir det vaksamhet. Därför blir trons människor noga med att höra och läsa Guds Ord i rätt avsikt. För dem är det angeläget att ta emot det eviga livets gåva. Frälsningssaken blir inte skjuten åt sidan. Guds barn vill frukta Gud inte med en trälaktig fruktan av rädsla för straff, utan de vill frukta Gud på ett barnligt sätt. Så vill de göra för att de älskar Gud och finner glädje i detta. Vaksamheten är till hjälp också när olika frestelser kommer, för de vill inte att dessa skall segra. De vill att Herren skall föra dem till seger över frestelserna. Att bedja om Den Helige Andes ledning är viktigt. Av liknelsen kan vi förstå att brudgummen kommer när en del inte väntat det medan andra är beredda på hans ankomst.

Trons människa kan bedja "Beredd håll mig, o Jesus Krist, att vänta din ljuva ankomst, när du sist vill hämta ur tåredalen, från jordekvalen din brud till dig i ljusa fröjdesalen" Sv.psb. 325:7. Den som är bredd skall på yttersta dagen få glädjas och få räknas in bland Herrens trogna. Den som vill räkna varje dag i livet här som den sista och hålla sig troget intill Herren Jesus blir inte överraskad när den sista dagen gått till ända. Herrens goda gåvor här tiden tackar trons människa för. Till styrka, glädje och vaksamhet blir mottagandet av Herrens Heliga Nattvard. Att tacka för att frälsningen inte främst beror på oss själva utan på Herren Kristus, får Herrens vänner ständigt återkomma till. Vad som blivit utträttat genom Kristus på Golgata ligger för evigt fast och är så stort att den grunden

Kyrka och samhälle

Politisk strid i Finland om jämställdhetsallians för Ukraina

Samtidigt som kriget i Ukraina fortsätter och striderna har spridit sig in på ryskt territorium, sedan Ukraina intagit delar av den ryska gränsregionen Kursk, pågår planeringen för återuppbyggnaden av det krigshärjade Ukraina efter kriget. I väst diskuterar man också hur det nya Ukraina efter kriget skall se ut. Vid en konferens i Berlin i juni bildades en *jämställdhetsallians*, som framför allt vill främja jämställdhet mellan könen och ”kvinnors egenmakt” i Ukraina efter kriget, men alliansen vill även främja en HBTQI-agenda i framtidens Ukraina. I alliansen ingår en minoritet av EU-länderna samt några andra länder, bland dem Norge, Storbritannien, Kanada, USA och Japan. Även ett antal internationella organisationer, däribland EU självt, några FN-organ och Rädda Barnen liksom techjätten Google har gått med i alliansen. Alla de skandinaviska länderna, Sverige, Norge och Danmark, har valt att ansluta sig. Jämställdhetsalliansens arbete med Ukraina sägs handla mer om politiskt engagemang än om finansiellt stöd.

Finland har däremot än så länge ställt sig utanför jämställdhetsalliansen. Beslutet fattades av Finlands utrikeshandels- och utvecklingsminister *Ville Tavio* från Sannfinländarna, ett parti som ideologiskt står nära Sverigedemokraterna. Tavio fattade beslutet att inte ansluta Fin-

land till alliansen på grund av att alliansen även skall främja en HBTQI-agenda i Ukraina, enligt uppgifter som kommit den finländska TV-kanalen MTV till del. Tavio har själv inte förnekat att så var fallet. Han säger till MTV att det handlade om att välja inriktning: ”Vi har alltid fokus på kvinnor och flickor, och när det gäller humanitärt bistånd till Ukraina har det varit mer fokus på funktionshindrade, äldre och så vidare. Det handlar om val av prioriteringar.” (citrat från Svenska Yle) Tavio försvarar sitt beslut med att Finlands regering har begränsade resurser, och med att landet inte automatiskt ansluter sig till ”alla initiativ eller allianser”. Samtidigt poängterar han att Finland prioriterar stöd till kvinnor och flickor, och att landets utrikespolitiska linje ligger fast. Finlands stöd till Ukraina beskriver han som ”orubbligt”, enligt svenska Yle.

Efter sitt beslut har Ville Tavio blivit föremål för en obarmhärtig kritikstorm i den finländska politiken. Statsministern *Petteri Orpo* från Samlingspartiet (motsvarande Moderaterna i Sverige) har dock hittills respekterat utrikeshandelsminister Tavios beslut, även om han anser att det hade varit i enlighet med den finländska regeringens utrikespolitiska linje att gå med i jämställdhetsalliansen. Statsministern poängterar också att beslutet helt och hållet fattades av utrikeshandels- och utvecklingsministern. ”Jag tycker det skulle vara i enlighet med regeringens linje att Finland deltar, men ministern har fattat sitt beslut”, säger statsministern till svenska Yle. Ville Tavio själv framhåller att han diskuterade frågan både med utrikesministeriet och statsministern på förhand, men att utvecklingspolitiken tillhör hans ansvarsområde, och att han tar ansvar för sitt beslut.

Tavio kommenterar även den hatstorm han blivit föremål för: ”Anklagelserna från extremvänstern är fräcka och gränslösa. --- Alltid då vi inte är med på något papper där

det syns en pridedstämpel, så stämpelar åtminstone vissa människor mig som nazist och prorysk. Jag har fått fruktansvärt mycket sådan respons i dag och det är obegripligt.” Han är också kritisk mot Pride-rörelsen, som han anser försöker tysta sina meningsmotståndare: ”Priderörelsen är en grönvänsterrörelse som inte vill ha människor med ett mer nationalistiskt tankesätt bland sig. De har blivit en rörelse för opinionspoliser. De försöker stigmatisera dem som inte håller med.” (citrat från svenska Yle)

Från oppositionspartiet Socialdemokraternas sida har kritiken mot Tavio varit skoningslös, och de fick snabbt stöd från Vänsterförbundet och De Gröna, som också tillhör oppositionen. Ordföranden i De Grönas riksdagsgrupp skriver i sociala medier: ”Regeringen måste rätta det som ska rättas. Finland ska gå med i Ukrainas jämställdhetsallians.”

Oppositionen avser nu väcka en misstroendeomröstning mot Tavio i den finländska riksdagen. Också inom regeringspartierna har Tavio kritiserats, om än i mildare och mer inlindade ordalag. Till kritikerna hör ordföranden i riksdagens vänskapsgrupp för Ukraina, samlingspartisten *Aleksi Jäntti*. Jäntti säger att han höjde på ögonbrynen, inte minst med tanke på att Finland brukar göra som de övriga nordiska länderna gör, och tycker inte att det ser bra ut att Finland ställer sig utanför alliansen. Samtidigt konstaterar han att minister Tavio inte har överskridit sina befogenheter. Jäntti anser att stöd till ”könsminoriteter och sexuella minoriteter” tillhör de västerländska värderingarna, som han anser bör vara centrala i Finlands utrikespolitik.

Även republikens president *Alexander Stubb*, även han samlingspartist, har kritiserat Tavio försiktigt. Presidentens kritik har framför allt gällt att han inte blivit personligen informerad om saken. Tavio försvarar sig med att gällande ordning är att informera presidenten om de beslut som fattas. I detta fall rör det sig dock om ett beslut som aldrig

aldrig kan ändras. Den grunden håller alltid att bygga på. Föreningen mellan Herren och Hans trogna i den goda himmelska bröllopsalen innebär evig glädje. Så nödvändigt därför att ta emot Din Frälsare varje dag. Att här i tiden stå fasta i tron kan därför i evigheten bli en övergång till saligheten hemma hos Herren. Den härligheten övergår allt gott här i tiden. Herrens löften håller och lovsången i den himmelska bröllopsalen skall inte tystna utan ljuda stark till Guds ära. I Jesu namn. Amen.

Anders Hjalmarsson

togs (beslutet att ansluta sig till jämställdhetsalliansen). Med andra ord informerar man inte om frånvaron av beslut.

Från kristna politiker och bibeltrogna präster har Tavio däremot fått helhjärtat stöd, bland annat från den kristdemokratiska riksdagsledamoten *Päivi Räsänen*. Räsänen har tidigare blivit känd utanför Finland för sitt försvar av bibliska läror, exempelvis om äktenskapet som ett förbund mellan en man och en kvinna. I ett inlägg på sociala medier kommenterar Räsänen striden om jämställdhetsalliansen: "Minister Tavios beslut i detta fall är helt riktigt! Finland stöder Ukraina på många sätt. Det är onödigt att delta i projekt, som också i Ukraina är ideologiskt splittrande och kontroversiella. I stället beviljar Tavio fyra miljoner euro i humanitärt stöd till Ukraina för att överleva vintern. Stödet kanaliseras via UNHCR. På hemmafronten gynnar stödet bl.a. kvinnor, barn, gamla och handikappade. Oppositionen avser att väcka misstroende mot Tavio för detta. Det betyder att det kommer att röstas om detta i plenum. Fullt stöd till Tavios inriktningsbeslut!" (citrat från sociala medier)

Minister Tavio får också beröm av den svenskspråkige Helsingforsprästen *Halvar Sandell*: "Utrikeshandelsminister Ville Tavio hedrar fosterlandet fastän medierna och en stor del av politikerna ropar ut annat. Det är helt enkelt så att många i väst just rent ideologiskt vill försäkra sig om att Ukraina är en del av den gemensamma dekadensen med åtföljande upplösning av grundläggande normer i staten. Av kriget skadade, invaliderade och i det dagliga livet trängda barn, kvinnor och män i alla åldrar behöver få hjälp utan några ideologiska överbyggnader." (citrat från sociala medier) Halvar Sandell är präst i S:t Martins församling i Helsingfors, en svenskspråkig, luthersk församling, som står utanför den finländska folkkyrkan. Den tillhör inte heller Missionsstiftet i Finland, men står på Bibelns och de lutherska bekännelseskriteriernas grund.

Vid en debatt i Finlands riksdag den 3 oktober gav statsminister Peteri Orpo inte svar på frågan om regeringen kommer att ändra minister Tavios beslut eller inte.

Anders Alapää

"Helga dem i sanningen, ditt ord är sanning" (Joh 17:17) (II)

Följande artikel är en redigerad förkortning av ett tal hållet vid sommar-mötet i Luvia, Finland. Det är renskrivet från en inspelning.

Jesus ber för alla sina lärjungar. Han ber: "Helga dem i sanningen, ditt ord är sanning." Det är en vacker, härlig bön för oss. Därför tilltalar den oss och berör vårt innersta. Man behöver stanna till en stund för att fundera på, vad den egentligen innebär.

När vi läser och studerar Johannes evangelium bredare framkommer det att Jesu bön egentligen är en krigsförklaring. Redan Luther frågade på sin tid varför så många döpta barn senare avfaller från dopets nåd. Han anför som anledning att man antagligen bett för dem med ett kallt hjärta vid doptillfället. Man har inte djupare förstått att barnet i dopet befrias från syndens, dödens och djävulens makt. Det blir ett Guds barn. Därför är dopet, "det nåderika livets vatten", samtidigt en krigsförklaring mot själafienden. Han angriper den döpte med stort raseri, eftersom han har förlorat ett av sina offer och blivit arg för det. För den skull behöver man be innerligt för det döpta barnet och för alla barn: "Helga dem i sanningen, ditt ord är sanning."

Sålunda är förkunnelsen av ordet alltid en krigsförklaring gentemot all osanning, som man prackar på oss från alla håll, till och med inifrån kyrkan. Den är en krigsförklaring mot all själafiendens lögn, med vilken man försöker locka oss bort från Frälsaren. I Johannes evangelium varnar Jesus själv för satan och avslöjar hans innersta väsen. Han förkunnar ordet för judarna i kapitel 8 och vill helga dem i just den sanning som han predikar för dem. Men till slut blir han tvungen att avbryta sin djupsinniga undervisning och fråga sina åhörare, varför de inte förstår honom. Av någon märklig anledning förstår dessa stackars själar inte. Vi sjunger: "Hasta, ni själar, tiden är dyrbar." Ändå skyndar de sig inte. De inser inte att nådatiden går och tar slut en gång. Varför inte?

Jesus besvarar själv sin fråga. Hans svar är kanske ett av de hårdaste orden i Bibeln. Kanske det till och med skakar om läsaren idag. Så här lär ändå vår käre Frälsare. Han drar sig inte för att säga rakt ut: "Ni har djävulen till er fader. Och vad er fader har begär till, det vill ni göra. Han har varit en mördare från början och har aldrig stått på sanningens sida, eftersom sanning inte finns i honom. När han talar lögn, talar han av sitt eget, ty han är en lögnare, ja, lögnens fader." (Joh 8:44.) Detta förklarar varför det var svårt eller till och med omöjligt för åhörarna att lyssna. Själafienden gjorde och gör allt för att hindra dem och oss från att "hasta" och skynda till nådastolen. Han vill inte att sanningen skall förkunnas öppet. Varför inte? Därför att han är en lögnare och lögnens fader. Han är ingenting annat.

Du har kanske någon gång träffat en människa, om vilken man kan säga att hon är en "patologisk" lögnare. Utsagan betyder att hon inte kan säga någonting som är sant. Hon är så sammanvuxen med lögnen att den liksom har blivit hennes andra natur. En sådan (och ännu värre!) är den fule, onde anden eller djävulen. För att göra motstånd mot honom ber alltså Jesus: "Helga dem i sanningen, ditt ord är sanning." Hans vackra, finkänsliga bön för oss visar sig därför vara en krigsförklaring mot all lögn och mot lögnens ande, mot djävulen. Just en sådan kraftfull bön beds det för den döpte i Luthers gamla dopordning: "Avsvär du dig djävulen? Och alla hans gärningar och verk?" Och den döpte svarar med sina föräldrars och faddrars mun: "Jag avsvär mig!" Med andra ord ber vi i dopstunden att Herren skulle helga oss i sanningen och bevara oss för all lögn och allt falskt tal. Det är detta det gäller.

Lägg också märke till ordet: "Helga!" Vad betyder det i Bibeln?

Med det förstår man att någon sak eller någon människa helgas eller "avskiljs för Guds bruk". När du alltså helgas i sanningen avskiljs du i samma stund från all lögn och från lögnens fader till din Herres egen. Du har inte längre någonting att göra med lögnen i lära och liv. Så bevaras du från lögnen, som alltid lämnar fula spår, ibland också korta spår. När du brukas av Herren bevaras du alltid i sanningen och handlar för sanningen. Kanske blir du avskild från din prästtjänst eller från något annat kallelsearbete som du har, men kom också då ihåg att du är avskild för din Guds bruk. Din andel är välsignad!

Även ordet "sanning" behöver lite mer förklaring i ljuset av Bibeln. Bland oss kristna kan det nämligen förfalskas på ett farligt sätt. Paulus talar i Första Korintierbrevet, kapitel 8, om hur "vi alla vet". Vi vet alla att "det finns bara en Gud". Av denna sanningsenliga utsaga drog man sedan den i och för sig riktiga slutsatsen att det var tillåtet att äta allt, till och med kött offerat till avgudar, eftersom också det ytterst är mat skapad av denna enda Guden. Om någon svag broder eller syster tar anstöt av min lunch, vad spelar det för roll? Han/hon är ömkansvärt enkelspårig, kanske rent ut sagt dum. "Jag gör vad jag vet är rätt. Det räcker."

Inte så. Paulus säger rakt ut att det i detta fall är alldeles onödigt att hänvisa till sin kunskap och kändedom av sanningen. Han godtar inte ett sådant här sätt att ha rätt. Man kan ha rätt, men ändå fel! Det händer ännu ibland, kanske skrämmande ofta. Paulus fortsätter att om någon tror sig veta så vet han ändå inte vad han borde veta (vers 2). Sedan skriver han också att om någon älskar Gud så känner Gud honom (vers 3).

Därför kan jag inte förstå bönen: "Helga dem i sanningen" på så vis att det enbart är fråga om kunskap. Visst är det viktigt att vi alltid talar sanning och visar att lögnen är lögn. Onödigt att tänka sig något annat. Men denna bön går djupare. Den berör vårt hjärta. Därför är det helt nödvändigt att personligen känna den Gud som är kärlek och inte kompromissar med sanningen. Att helga i sanningen betyder att han får fylla vårt innersta från grunden. Jag får tro och erfara att han har förlåtit mig all min ondska. Skulle jag på

motsvarande sätt kunna förlåta dem som har sårat mig? Skulle jag till och med kunna be för de lögnare som talar "det ena och det andra" och "ditt och datt"? De fortsätter ju att odla gudlöshet till och med innanför kyrkans väggar. Var är vår bön: "Helga oss, dem, precis alla, i sanningen!"

"Gud är kärlek!" Hela Bibeln lär samstämmigt om honom. Också Jesus talar så här. Där i hans översteprästerliga förbön säger han: "Detta är evigt liv att de känner dig, den ende sanne Guden, och den som du har sänt, Jesus Kristus." (Vers 3.) Här är Gud sanningsenlig. Han är själv sanningen. I enlighet med den heliga Niceanska trosbekännelsen kan vi fråga oss: Vad "utgår" det från en sådan här Fader, som är sanning? Han föder Sonen. "Sann Gud av sann Gud." Det vill säga sanningsenlig Gud av sanningsenlig Gud. Jesus berättar i överensstämmelse med detta om sig själv: "Jag är sanningen" (Joh 14:6). Därför är den Gud som är kärleken själv full av sanning, och ur den kärleken stiger det (eller bubblar det) inte upp någonting annat än sanning och själva sanningen.

Därför är det helt obegripligt när man nuförtiden hänvisar till att "Gud är kärlek", och med det motiverar all slags lögnaktighet. I trosbekännelsen bekänner vi att denne ende sanningsenlige Gud eller Kärleken inte föder någonting annat än vad han själv är full av, det vill säga sin Son, som själv är Sanningen och den mest verkliga Kärleken. Allt slags ondska är frånvarande i honom.

I enlighet med den heliga Niceanska trosbekännelsen bekänner vi vidare om Anden att han "utgår från Fadern och Sonen". Jesus lär om honom att han är "Sanningens Ande" (se till exempel Joh 15:26). Än en gång märker vi att Anden, som "utgår" från Fadern och Sonen inte är någonting annat än renaste sanning som föds av kärleken. Därför hör kärlek och sanning samman, inte som varandras motsatser.

Vi, som vill hålla fram sanningen i en lögnens tidsålder som denna, hör vår Frälsare tala i bergspredikan. Han lärde att vi inte skall "förbanna" våra förföljare utan välsigna dem (Matt 5:44). När jag tänker på mitt eget böneliv i jämförelse med Jesu bön: "Helga dem i san-

ningen", så skäms jag. Jag har varit så dålig på att be för kyrkans fiender. Jag har bara tänkt att det nog räcker att jag själv vet och låter andra veta det. Men hur sant är det då att Gud är den renaste, djupaste, härligaste och eviga sanningen? Älska därför Gud! Han är själv skönheten. En fullkomlig kärlek full av kärlek. I honom finns inget fel.

Som far har jag märkt att när man hittar någonting gott i sig själv så kastar det alltid någon skugga efter sig. Som familjens auktoritet är risken exempelvis att det samtidigt blir för mycket hårdhet. Det finns inte nog mycket varm finkänslighet och närhet. Men i Gud blir jag helt enkelt betagen av hans ordlösa skönhet. Han, om någon, är den högste auktoriteten. Han är den Allsmäktige. Trots det finns det varken skugga eller mörker i honom. "Allt det goda vi får och varje fullkomlig gåva är från ovan och kommer ner från ljusens Fader, hos vilken ingen förändring sker och ingen växling mellan ljus och mörker." (Jak 1:17.) Därför är Gud som kärlek full av nåd och sanning. En sådan sanning längtar var och en av oss efter, och vi önskar att få del av.

Låt oss därför inte försöka förstå Jesu översteprästerliga förbön för snabbt. Vi kan fortsätta att lyssna till den. Vi låter den verka i oss. Den bönen förvandlar oss lite i sänder till likhet med honom som ber den.

Timo Laato

Timo Laato:

Följ mig!

*Pastoral perspektiv
i bergspredikan*

Häftad, 230 sidor (2011). 160:-

Varför kommer väckelsen (inte)?

Häftad, 54 sidor (2017). 50:-

Romarbrevets hermeneutik

*En lärobok för teologer
om vetenskaplig metod.*

Häftad, 160 sidor (2006). 130:-

*Porto och emballage tillkommer.
Kontaktuppgifter på sidan 2.*

Lite stiftshistoria

Då väckelsen kommer (III)

Förklaringen till den väldiga verkan av Ordet ligger heller inte – som företrädare för ett frireligiöst förenat väckelsebegrepp stundom låter göra gällande – i att *väckelsemännens yttre framträdande* var särskilt stormande och entusiastiskt. Ett sådant framträdande *förekom* visserligen hos en och annan, hos Törnblom t.ex. enligt vad han själv vid äldre år berättar om sin första prästtid: ”Jag gestikulerade mycket, knöt än handen och räckte ut den, för att liksom en krigsman hugga till, och än sträckte jag ut båda armarna, såsom för att gripa hela församlingen i famnen. Desse mellan gjorde jag bokstavligen såsom det står i Hes. 6:11: 'Slå dina händer samman och stampa med dina fötter', och väl att ingen olycka skedde med någon predikstol, att den ramlade ner. Verknigen av detta mitt predikosätt på människornas känslor var också, såsom man lätt kan tänka sig, utomordentlig. Min predikan - - - kunde liknas vid ett starkt slagregn med täta ljungeldar. Den elektriserade församlingen kom i de starkaste rörelser, i högljudd gråt och somliga svimmade.”

Men här måste två viktiga förbehåll göras. Dels var detta inte något anlagt, det var den inre glöden som tog sig dessa uttryck. Dels – och än viktigare: snart förbyttes stormen i ett lugnare väder *med väckelsemännens goda minne*, därför att de själva förstod, att det inte var de yttre åthävarna som skulle göra det, de kunde tvärtom bidra till att tända en främmande eld på Herrens altare. Och den främmande elden, det var känslans, eller kanske snarare känslomhetens eld, och den eldiga men snart mattande, tillfälliga anspänningen av den mänskliga viljan. Holmqvist, som hade en sådan viktig uppgift att dämpa det oförståndiga nitet hos somliga av sina ämbetsbröder, får här tala i sin avskedspredikan i Solberga: ”Denne tjänare anser icke häftiga rörelser i kristendomen vara något väsentligt och allra minst bemödar

han sig om att uppväcka dem, ty det vet han tjänar till intet att få templen fyllda med klagoljud. Om ni begrundar Guds eget Ord, Bibeln, så skulle dess läsning snart lära er att vara utan häftiga rörelser och ni skulle få se att man på annat sätt än endast med rörelser skulle bli en kristen. - - - Vakta er då för det myckna värderandet av rörelser och sök aldrig att framför allt få höra sådan lärdom, som uppväcker starka rörelser, ty en sådan är den minst dugliga till att åstadkomma en varaktig kristendom.” Det är också en annan bild Törnblom ger av sig själv längre fram. ”Efter min ankomst till Gällstad - - - blev det vida bättre, ty där började jag bättre utarbета mina predikningar och med mera lugn och värdighet utföra dem, och då syntes även Gud välsigna sitt ord på många själar icke endast inom pastoratet utan också i grannpastoraten t.o.m. från Småland.

I detta sammanhang vill jag också nämna att den uppfattningen inte är riktig, att väckelsemännen alltid talade fritt och att läst predikan vittnar om ”andekraftens sinande”. Av banbrytarna var det bara ungefär hälften som predikade över utkast, de övriga skrev fullständigt och läste. Det var ofta brist på tid som gjorde att man grep till utkastformen, men det var ingen principiell inställning. Törnblom, som hade börjat med att predika i högsta grad fritt, övergick så småningom till utkast och slutade med att skriva och läsa. Hans reflexion är betecknande: ”Detta att följa konceptet med ögat trodde jag förr icke gick an, men nu har Herren visat mig, att det icke är med ögonen utan med orden man skall frälsa själar.” Framgången blev nämligen därför inte mindre. Sedan han nämnt att han under ett år samtalat i andliga ting med 240 personer från 25 socknar, tillägger han: ”Detta torde kunna bevisa, att Guds ord icke förlorar sin kraft därför att läraren icke vid dess förkunnande ser på sina åhörare, åtminstone har Herren

visat mig det och vederlagt den oriktiga mening som jag förut ägde.”

Om denna Ordets dominans även över allt det yttre vittnar vad J. A. Ålund anför efter sina farföräldrar om den unge Wickelgren: ”Stilla, ödmjuk, tillbakadragen, utan allt som lyser i världens ögon, ville han själv med sitt eget tråda tillbaka och icke synas, på det att Guds ords majestät skulle få rum att visa sig och utföra sitt verk. Det var också uppenbart för alla som ville se, att den stora kraften i hans verksamhet var av Gud och icke av honom själv. När han kom upp på predikstolen, varm av iver och glödande allvar och ännu icke hunnit yttra ett ord, gick det som ett sus genom åhörarskaran, en Andens pingstvind, som böjde hjärtan med en osynlig makt. Sedan började han tala, stilla enkelt men fulltonigt.” Beskrivningen påminner om Elving, den unge väckelsepredikanten i Småland: ”Utan allt stormande stod han på predikstolen mycket stilla och förkunnade ordet med obegriplig kraft, som trängde in till alla hjärtan och fängslade uppmärksamheten så starkt, att sållan någon märkte att predikan räckte i flera timmar.”

Blir det frågan om *vad* väckelsemännen predikade, så är det fel att förmoda att deras förkunnelse ensidigt vände sig till oomvända människor och var ensidigt lagisk med detaljerade beskrivningar på fördömmelsen. Det är påfallande hur mycket de tröstade. De ville låta Ordet helt komma till tals. De hade lyssnat till Jesu maning: Föd mina får. Det visste att där ligger inte liten *väckande* kraft i det som synes innehålla endast *fostrande* kraft. Utan tvivel hade de också funnit att de omvända, i nåden befästa åhörarna kan bli de bästa väckelsepredikanterna på den plats där Gud ställt dem. Mitt i all sin iver glömde de därför inte att ge dem mättnad och vård, för att ingen av dem skulle behöva klaga över att de ingenting fått av predikan.

Hur såg det ut när väckelsen kom? Jag får inskränka mig till att ge endast några antydningar. Det sedliga tillståndet i allmänhet var dåligt. Orsaken var främst superiet. Självfallet återverkade detta på det andliga. I all synnerhet som fylleri inte var ovanligt bland prästerna. Inte mindre än 11 präster avsattes åren 1800-1827 på grund av dryckenskap. Väckelsemännen kunde också berätta om, hur de under sina missiv funnit "ett över alla gränser gående brännvinsmissbruk i själva prästhuset, sådant som de icke varken förr eller senare funnit på annat håll". Inte underligt därför att Törnblom kunde ge denna mörka skildring från *allmogens* hem: "Det är bevisligt, att här finns sådana husbönder inom pastoratet som alldeles stänger sina tjänare både ifrån Guds ords hörande och läsande, både om söndagarna och söckendagarna, emedan de aldrig själva frågar efter Guds ord. - - - Överlastade raglar de hit och dit eller ligger på sina sängar hela sabbaten över och utgjuter en ström av eder och förbannelser över sig själva, hustru, barn och tjänstefolk."

Sådana hem var det nu väckelsen förvandlade. Och i många fall torde det ha varit unga människor från sådana hem som blev förstlingsfrukter där. *Vi* kan ofta tänka den tanken: "Ja, om hemmen bara vore annorlunda, nu har ju de unga inget stöd i hemmen." Det kan då vara åtminstone ett observandum, att då väckelsen kommer, kan inte heller ett dåligt hem göra dess kraft om intet.

För de mörka dragen i tidsbilden får vi nu emellertid inte se förbi *att marken var beredd för väckelse*. Vad som annars kan iakttagas i kyrkans historia besannade sig också i detta sammanhang: Lika litet som t.ex. reformationen kom som en blixtnedslag från klar himmel, så gjorde denna väckelse det. Vanekyrkligheten var väl allmän, och man ansåg det tydligen inte som något orätt att på samma gång som man var en ordentlig kyrkobesökare och nattvardsgäst också frekventera krog och lekstuga på söndag eller att det hölls auktion på kyrkogården efter gudstjänsten. De talrika sjukbesöken bestod mest i ett slentrianmässigt nattvardsutdelande.

Men man var dock bunden vid bruket av nådemedlen genom ett

trehundraårigt tvång. Förkunnelsen var i stort sett renlärig, och de s.k. bättre prästerna av en äldre generation hade utfört ett arbete som väckelsemännen kunde anknyta till. Den ortodoxa kristendomskunskapen var allmän. Uppbyggelseböckerna var visserligen sällsynta i denna bokfattigdomens tid och åt konfirmationsundervisningen ägnades inte så många timmar, men *husförhören* höll man noga på, vid visitationer t.ex., just för kunskapsmeddelelsens skull.

Så fanns då en tydlig resonans för väckelsen. Men ändå fick väckelsemännen utföra ett nydaningsarbete. Inte så få vanns nämligen bland dem som stod utanför kretsen kring nådemedlen. Men även *inom* denna krets blev det fråga om något nytt: omvändelsekristendom i stället för vanekristendom. Bullret som uppstod var också det vanliga som brukar bli närhelst det sätts ifråga, att omvändelse behövs bland människor som lever oförvitligt och dessutom iakttar sin gudstjänstövningar och har kunskap. En andligt liten tid är tillfreds med att, som biskop Wingård sade, "förbättra sinne och levnad". Andliga storhetstider kan ej nöja sig med *förbättring*, de kräver *bättring*.

Och vad utträttade denna väckelse? Den blev aldrig någon massväckelse. Men ändå kom den att medföra något av en revolution i religiöst och sedligt avseende. Och oss gav den ett arv. Vår förre biskop har sammanfattande beskrivit dess rikedom så: "Vördnaden för och kärleken till Herrens ord, den fasta kyrkliga hållningen, troheten mot vår kyrkas bekännelse, påyrkandet av en allvarlig och hel kristendom, konsekvensen och redan i förkunnelsen, den kritiska hållningen mot allt som syntes gottköpsaktigt, löst och ytligt, fordran på ärlig trohet i det jordiska kallet."

Detta arv är ännu vårt. Ännu lever något ursprungligt kvar, och vad som stundom kallats "fädernas stadgar" ibland oss innebär ett fjärrmande från det ursprungliga, där det inte vid närmare påseende befinns ha en bakgrund av levande liv och själäsörjarvisdom.

Men – vår situation är i mycket annorlunda än deras som tände den väckelsens fackla, vid vilken vi skulle och gärna ville tända våra. Tänk bara på vad som ligger i detta

enda, *att de bästa kläderna inte längre är kyrkkädder* utan en habitus för helt andra samlingsplatser, som våra fäder inte visste av. Sederna har förändrats oerhört. Staden har besegrat landsbygden, och det inte bara genom att samla dess invånare inom sin gräns. Andligt är det inget överord att tala om vår tid såsom avfallets, om än inte i apokalyptisk betydelse: materialismens framträngande, kristendomskunskapens försvinnande, kyrkornas avfolkning, väckelserörelser utanför och mot kyrkan, en inte samlad men klar antikristlig front.

Men ändå fortfarande samme Gud och samma människa, samme Ande och samma Ord, samma frälsningsordning, samma kyrka och samma ämbete, samma död och samma evighet. Och t.o.m. något löftesrikt i vad vi kallar nådeförakt, jag menar *arten* av vår tids nådeförakt: Förr föraktade man mera *inom* kretsen kring nådemedlen, nu mera *utanför* men med ett mera skärpt verklighetssinne, yttrande sig ungefär så: "Varför skulle jag gå i kyrkan och till nattvarden, när jag inte alls har något intresse och inre behov?" Vågar man kanske ändå inför en sådan inställning med dess cyniska men klara realism hoppas, att Saulus rätt snart kunde bli Paulus, om en väckelse kom?

Hur skall vi bära oss åt för att det åter skall bli väckelse? Studera väckelseteknik och söka göra precis som de gamla väckelsemännen? Det blir inte regn för det att vilden går ut i djungeln och härmar regnfågelnas skri. Men – "Elia var en människa, med samma natur som vi, han - - - *bad* - - - och då gav himmelen regn". Utan bön ingen väckelse: "Guds rike kommer väl av sin egen kraft och inte genom kraften av vår bön. Men vi bör dock genom bönen bereda väg för Guds rike både hos oss själva och hos andra." *Hos oss själva*: ve oss om vi glömer vår egen väckelse. Då blir vi förrädare mot väckelsens sak, och inte bara det utan också mot vår egen och andra frälsnings sak. Och så detta: söka komma tillbaka till fädernas tro på *Ordet*, bekämpande vår tids stora sjuka, denna fega och ynkliga misstro till Ordets förmåga med allehanda välmenta men valhänta försök att förfärdiga kryckor åt Ordet, som om det numera blivit en orkeslös åldring. Men om ingen kommer och hör? Ringius rådde ju

visserligen: "Predika du bara ett rätt Guds ord, så kommer folket." Men håller det streck? Eller var det sagt för hans tid, som nu redan är långt avlägsen? Det kan väl synas ibland som om vi arbetade på en begravningsbyrå, där alla, från högste chefen till den minsta springpojken, är i full verksamhet. Även om vi arbetar rätt, är dock allt ställt i dödens tjänst. Resultatet blir dock bara en begravning, om också en anslående sådan: kyrklighetens i Göteborgs stift högtidliga begravning. Men sker arbetet i Herren, med Ordet, så kan det inte vara fåfängt. Det är då inte ett dödens utan ett livets verk. Och frukten kommer när tiden är inne. Till dess gäller det att vara trogen. Annars, utan Ordet, utan troheten, blir det bara den febrila brådskan på sagans syverkstad, där man sömmar kejsarens nya kläder. Man bedrar sig själv och bedrar andra med att man gör så mycket, tills omsider ett oförvillat öga genomskådat fusket.

Någon tid skall också ställa upp de sex stenkrukor som Mästaren skall behaga upptäcka och anse nödvändiga, när Han i den lägliga stunden låter fylla dem med det vatten som skall bli det bästa vinet. Men finns de inte där eller saknas någon av dem, då har en försummelse skett.

Det fanns, som nyss nämndes, "bättre präster av en äldre generation". Deras namn kringstrålas inte av den gloria som förgyller de unga väckelsemännen. De var den grå vardagens arbetare. Men om den får äran som slår det slag som spräcker stenen, så är det ändå inte ringa att ha slagit något av de många slag som var nödvändiga för att stenen till slut skulle brista.

"Bättre präster av en äldre generation", tjänare, vilkas namn just ingen lägger på minnet, det är inte ringa att ha varit det – då väckelsen kommer.

Kh Algot Erlandsson (1906-1979)
Ur *Julhälsningar till församlingarna från präster i Göteborgs Stift* årg. 1950

Rune Söderlund

Döden Domen Evigheten – *En bok om de yttersta tingen*

Häftad, 64 sid. 40:-

Porto och emballage tillkommer.
Kontaktuppgifter på sidan 2.

Ord av rätta lärare

Mellantillståndet

Hurudant är människans tillstånd mellan döden och uppståndelsen?

Vi vet vad som sker med den kropp vi nu äger efter döden. Den lägges ned i jorden och förmultnar eller brännes till aska. Men vad sker med själen? På den frågan kan vi svara: Själens lever vidare. Det är inte så som materialisterna säger, att själen skulle vara identisk med hjärnan, så att själen ruttar bort i och med att hjärnan förmultnar. Åtskilliga ställen i Bibeln visar att människans personlighet kan existera även utan kroppen. I Matt 10:28 säger Jesus: "Var inte rädda för dem som dödar kroppen men inte kan döda själen. Frukta i stället honom som kan fördärva både själ och kropp i Gehenna." Och i Upp 6:9f talas det om martyrernas själar som lever i väntan och frågar hur länge Herren ännu skall dröja med domen.

Kristendomen lär ju inte bara en själens odödlighet utan även en kroppens uppståndelse som skall ske i samband med Jesu återkomst och den Yttersta domen. Själens tillstånd mellan döden och uppståndelsen kallas i tros läran ofta för "mellantillståndet. Det är inte särskilt mycket vi i Bibeln får veta om detta, men vissa ställen ger ändå en del lärdomar om saken.

Det står för det första klart att alla människor inte befinner sig i samma tillstånd under denna period. På frågan: "I vilket tillstånd äro de dödas själar före den yttersta dagen?" svarar 1878 års katekesutveckling: "De trognas själar åtnjuta efter skilsmässan från kroppen salighet hos Gud, men de otrogna äro i ångest under domens förbuden." Vi kan t.ex. tänka på vad Jesus säger om den rike mannen och Lasarus i Luk 16:19-31. Lasarus blev, när han dog, förd av Guds änglar till "Abrahams sköte", medan den rike mannen, som försummat att hjälpa den fattige Lasarus, efter döden plågades i dödsriket. Frukansvärt måtte det vara att efter döden, i likhet med den rike mannen, se livet på jorden vara förspilt och nu inte kunna få någon förändring till stånd eftersom man inte aktat

den tid då man var sökt. Å andra sidan: hur underbart måtte det inte vara att som Lasarus bli hämtad i sin dödsstund av Guds änglar till "Abrahams sköte".

Vi kan här också tänka på Jesu ord till den botfärdige rövaren: "Jag säger dig sanningen: I dag ska du vara med mig i paradiset." (Luk 23:43) Samtidigt som den botfärdige rövarens sargade kropp togs med från korset och människor inte kunde se något annat än förnedring, var alltså hans själ tillsammans med Jesu själ i paradiset.

Paradiset, där de som dött i tron får vistas i väntan på uppståndelsens dag, förbindes i 2 Kor 12:1-4 med den tredje himlen. Paulus skriver att han blivit uppryckt "ända till den tredje himmelen" och att han blivit uppryckt till paradiset där han fått höra "höra ord som ingen människa kan eller får uttala." Vi är vana vid att tala om himmelen i singularis, men bland judarna på Nya testamentets tid förekom det att man talade om inte mindre än sju himlar, varvid paradiset tycktes beläget i den tredje.

Var och en som tror på Kristus kan räkna med att i dödsögonblicket i likhet med den botfärdige rövaren få komma till paradiset. En kristens tillstånd efter döden kan också beskrivas som att han är i Guds hand. Jesus sade i sin dödsstund: "Far, i dina händer överlämnar jag min ande." (Luk 23:46) Såsom Jesus befallde sin ande i Faderns händer, anbefallde Stefanus, då han ständes till döds, sin ande i Jesu händer, då han ropande: "Herre Jesus, ta emot min ande" (Apg 7:59).

Paulus beskriver i Fil 1:23 det som sker med en kristen i dödsögonblicket så, att hon får bryta upp och vara tillsammans med Kristus. Han säger dessutom att detta innebär en övergång till något som är bättre än livet på jorden. En kristen lever ju redan här på jorden i gemenskap med Herren, men då Paulus skriver, att det vore mycket bättre att få bryta upp och vara hos Kristus, förstår vi att han menar att Kristusgemenskapen på den andra sidan är något som går utöver Kristusgemenskapen här på jorden.

Av dessa bibelord förstår vi att det ej är riktigt att beskriva mellantillståndet som en "själens sömn". När avlidna kristna kallas "avsomnade" är detta tillämpligt på kroppen som vilar sig i jorden fram till uppståndelsens dag. Föreställningen om "själssömmen" tycks vara oförenlig med ovannämnda skriftställen och kom så småningom att avvisas inom lutherdomen.

På ett tidigt stadium avvisade man också den romersk-katolska föreställningen om skärselden. Enligt denna är det endast vissa av dem som dör "i nådens tillstånd" som får komma direkt hem till Gud. Flertalet måste tillbringa en längre eller kortare tid i skärselden för att renas. Men räknar alltså med tre grupper av människor i mellantillståndet, medan den lutherska kyrkan bara räknar med två stycken: de osaliga och de saliga.

Eftersom en kristen i likhet med Paulus får vara förvissad om att den jordiska döden innebär en övergång till något som är mycket bättre än livet på jorden, är det fullt naturligt för den kristne att längta efter att få komma hem till Gud. Att så i tro längta efter döden är inte felaktigt (även om självmord är brott mot det femte budet och en mycket allvarlig synd). Luther kan säga att det bör vara naturligt för en kristen att längta efter döden även under jordelivets ljusaste ögonblick eftersom det kristna hoppet innebär att tillvaron efter döden för Guds barn kommer att vara ännu bättre. Ja, han säger t.o.m. att det kan vara ett tecken på att tron börjar avta, ifall längtan efter den kommande härligheten inte är levande. Man har alltså ingen anledning att beklaga ett trossystems hädanfärd. Vi kristna skall ju inte sörja som dem som inte har något hopp, skriver Paulus (1 Tess 4:13). Man kan själv vara ledsen för att man saknar den man har kär, men den avlidne kristne kan prisas lycklig, för döden är för denne en vinning (Fil 1:21). Ja, evigt salig är envar som får lämna denna världen förenad i tro med det eviga Livets Herre, vår frälsare Jesus Kristus.

Undervisning hämtad ur
Döden Domen Evigheten
– En bok om de yttersta tingen
av Rune Söderlund

Texten är bearbetad och
förförkortad av PT

Kristen bland hedningar i fornkyrkan

*Allhelgonahelgen ägnas i vår tid åt upptåg där man istället för att i tro och hopp minnas Herrens heliga, skämtar om döden, spöken och avlidnas andar. Halloween kan göra många kristna illa berörda då man förväntas delta i omgivningens hedendom. Denna sida av korset delar man med de första kristna. I klassikern **Romerska rikets nedgång och fall** (1779) skriver **Edward Gibbon** bl.a. följande:*

[En kristens första men besvärliga plikt var att att förbli ren och obefläckad av avgudadyrkan.] De hedniska nationernas religion var inte bara en spekulativ doktrin som utlades i de filosofiska skolorna eller predikades i templen. Polyteismens otaliga gudomar och riter var intimt sammankopplade med alla former av förvärvsverksamhet och förlustelser, med alla faser av det offentliga och det privata livet, och det tycktes omöjligt att undandra sig dessa riters iakttagande utan att samtidigt avstå från samröret med andra människor och med den mänskliga samlevnadens alldagliga sysselsättningar och nöjen. Så betydelsefulla uppgörelser som krig och fred förbereddes och avslutades med högtidliga offer, vid vilka ämbetsmännen, senatorerna och soldaterna var tvungna att presidera eller delta. De offentliga skådespelen utgjorde en viktig del av hedningarnas livsbejakande gudsdyrkan, och man utgick allmänt från den förut-sättningen att gudarna skulle betrakta de festspel som furstarna med folkets medverkan föranstaltade ... som ett tacknämligt offer.

De kristna som med from fasa undvek ohyggligheterna på cirkusen eller teatern, fann sig kringgärdade av de mest infernalisksa försåt vid alla de sällskapliga sammankomster, där deras vänner under åkallande av de gästfria gudarna frambar dryckesoffer för varandras lycka och välgång. Då den sörjande begravningsprocessionen långsamt rörde sig mot dödsbålet, var den kristne tvungen att överge dem som var honom kärast, hellre än att begå den svåra synden att delta i sådana ceremonier. Varje konststart och varje yrke som på minsta sätt sysslade med att framställa eller

smycka avgudabilder ansågs befläkat med avgudadyrkan. [...] Enligt kyrkofäderna var Apollon och muserna uppenbarelsformer för helvetets ande, Homeros och Vergilius var hans mest framstående tjänare, och deras vackra mytologi [...] inget annat än lovtal till demonernas ära. Också grekernas och romarnas vardagsspråk överflödade av välbekanta men ogudaktiga uttryck som en oförsiktig kristen alltför lätt kom att använda eller alltför likgiltigt lyssnade till.

De farliga frestelser som överallt låg på lur för att förleda den obeväpnade troende ansatte honom med fördubblad styrka på de stora festdagarna. [...] En av den romerska ritualens allra heligaste festdagar, *calendae* i januari, firades med privata och offentliga hedniska böner om lycka för det nya året, andra ägnades åt det fromma minnet av såväl levande som döda [...], åt hyllningen av fruktbarhetens andar vid vårens ankomst.

För anhängare av den förhärskande religionen föll det sig helt naturligt att iakta dessa vidskepliga och offentliga riter som de sedan barndomen var vana vid. Men så snart sådana ceremonier förekom fick de kristna ett tillfälle att visa sitt nit och öppet förklara sin avvikande mening. Genom dessa ständiga protester stärktes deras hängivenhet för den kristna tron, och ju större deras nit blev, med desto större iver och framgång deltog de i det heliga krig som de hade förklarat mot demonernas välde.

Text bearbetad av PT

GLÖM INTE

att förnya

**prenumerationen på
Göteborgs Stifts-Tidning!**

Eller ge den som gåva!

Helår: 350:-, halvår: 200:-

Nyprenumerant och/eller gåvo-
prenumerant 275:- för helår.

Plusgiro 2 55 21-6

Kontakt: 0723-180941

gbgs.stifts.tidning@gmail.com

Den första kärleken

Men det har jag emot dig, att du har övergett din första kärlek. Upp 2:4

Jesu första sändebrev i Uppenbarelseboken gick till församlingslära- ren och till församlingen i Efesus. Det var aposteln Paulus som på 50- talet hade grundat den kristna för- samlingen i där. Senare hade både Timoteus och Johannes varit för- samlingslärare i denna gemenskap.

Men nu på 90-talet var läget allvarligt, både med församlingslära- ren i Efe- sus och med församlingen. Kärle- ken till Jesus, själva livet fattades.

De var uthålliga, de höll på apost- larnas lära, de hade gåvan att skilja falska andar från de sanna och de fick lida för Kristi namns skull. Så kom Jesus med ett ”men”! ”Men det har jag emot dig, att du har övergett din första kärlek. Tänk därför på varifrån du har fallit och omvänd dig.” Herren Jesus som rannsakat människors hjärtan såg att de hade övergett honom i sina hjärtan. Deras verksamhet och gär- ningar var i Jesu ögon döda gär- ningar. Jesus kallade dem till hjär-

tats omvändelse och förnyelse. An- nars skulle ljusstaken flyttas.

Men hur är det med oss och med våra församlingar idag? Vad är vik- tigast för oss och för dig – Guds rikets sak eller Jesus själv och den nåd som han vunnit åt dig med sitt blod? Ordet säger: ”Väx i nåden och vår Herres och Frälsares Jesu Kristi kunskap. Honom vare ära nu och till evig tid. Amen.” 2 Petr. 3:18. Herren vill genom sitt Ord åter och åter väcka behov hos oss efter det som vi av naturen inte bryr oss om, nämligen evangeliet om Guds nåd i kraft av Jesu blod.

Att bli bevarad i nåden och i den första kärleken till Kristus är inte detsamma som att leva i känslor och upplevelser. Nej, det är att ge- nom Guds Ande och ord växa neråt i Andens fattigdom (Matt. 5:3). Det är också att växa in i beroendet av nåd, daglig nåd i kraft av Jesu blod. ”Du mitt barn, hämta kraft i den nåd som finns hos Kristus Jesus.” 2 Tim. 2:1. ”Jesu, Guds Sons blod, renar oss från all synd.” 1 Joh.1:7.

Tänk på att meddela ändrad adress

Göteborgs Stifts-Tidning får inte längre returer av tidningar som inte kunnat delas ut.

V.g. meddela vid behov ändrad eller korrigerad adress till:

gbgs.stifts.tidning@gmail.com

Telefon: 0723-180941

Göteborgs Stifts-Tidning
Ekmansgatan 3 411 32 Göteborg

Nåden, Ordets löften och nattvarden är det evangelium genom vilket vi lever. ”Så uppenbarades Guds kärlek till oss: Han sände sin enfödde Son till världen för att vi skulle leva genom honom.” 1 Joh 4:9.

Då kan Gud genom sin Ande och sitt ord väcka, välsigna, förnya och bevara både Ordets tjänare och för- samlingen. ”Hur mycket mer skall då inte Kristi blod rena våra samve- ten från döda gärningar, så att vi tjä- nar den levande Guden.” Hebr 9:14.

Evangeliet ger oss Kristi sinne. Ett sinne som älskar Jesus och dem som lever i tron på honom. Ett sinne som är känsligt för all synd som bedrövar Jesu Ande och som ivrar för det Jesus säger är viktigast i lagen: ”rätten, barmhärtigheten och troheten.” Matt 23:23.

Tillämpning: Hur är det med oss idag? Hur är det med mig? ”Gud har skänkt oss evigt liv, och det livet är i hans Son. Den som har Sonen har livet. Den som inte har Guds Son har inte livet.” 1 Joh 5:11-12.

Vad synes dig om Kristus? Vi frå- gar än en gång.

Ty på den frågan hänger själva livet.

Är han ditt allt i alla, din enda nya sång.

Och är till liv ej annat namn dig givet,

Då kan du svara stadigt, trots otrons spott och hån:

Jag tror att han är Kristus, den le- vande Guds Son,

Som frälsat mig från evig död och våda.

Lina Sandell

Henric Staxäng

advokat Andreas Stenkar Karlgren
010-762 04 00 | www.ives.se

**Nummer 8
planeras utkomma
fredagen den
22 november 2024.**